

4. Minäkäsitys ja uskomukset älykkyydestä/lahjakkuudesta

Taustaa minäkäsitys ja lahjakkuustutkimukselle

I vaihe (1989-93):

Potentiaalista lahjakkuutta osoittaneiden lasten koulukokemuksista ja menestyksestä kahden ensimmäisen kouluvuoden aikana

Esikouluvaiheessa (6v.)

- 40 lasta, Breuer-Weuffen-erottelukokeen perusteella (0-minus)
- BW-kokeen testin tulos varmennettiin: Raven ja Goodenough
- Lastentarhanopettajat haastateltiin

→ "Potentiaalista akateemista lahjakkuutta"

- Kouluvaiheessa (7-8v.):** muodostettiin vertailuryhmiä. Oppilaat haastateltiin 1. lk:n jouluna, 1. lk:n keväällä luokanopettajille kyselylomakkeet, 2. lk:n sanalliset arvioinnit (n=37)

Päätulos:

- Luokanopettajien mukaan: oppilaiden kielelliset, muisti-, oppimis- ja liikunnalliset -taidot merkitsevästi paremmat ($p < .05$) kuin vertailuryhmillä

II Minäkäsityksen normatiivinen kehitys (Harter)

- Minäkäsityksen kehitys on yhteydessä kognitiiviseen kehitykseen.
- Voidaan erottaa erillisiä kausia, jolloin minäkäsitys kehittyy "samanaikaisesti", voidaan puhua **normatiivisista** muutoksista

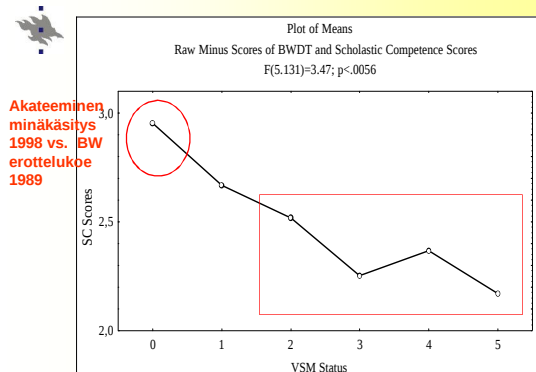
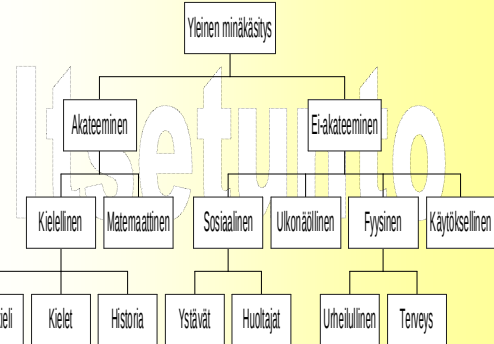
Kognitiivinen rakenne

- Kuitenkin, selviä eroja voi olla tiettyjen alojen, yksilöiden ja sosiaalisten yhteyksien osalta.

Sosiaalinen rakenne

- Kuinka vanhemmat/huoltajat, ystävät, ohjaajat, opettajat vaikuttavat vaihtelevasti minäkäsityksen yleisyyteen ja yksityisyyteen ja näiden määritelmien tarkkuuteen

"...vaikka ideaalisesti voidaan ajatella, että lapsi löytää vähitellen itse itsensä (määrittää itsensä) on hän toisaalta saamansa hoidon ja tuen armoilla"

Results 2005

Domain	Items	α	Koeryhmä		Kontrolliryhmä		F	p
			Mean	SD	Mean	SD		
Minäkäsitys	Ulkonäkö	3 .81	2.49	.59	2.58	.70	0.34	
	Sosiaalinen komp.	3 .72	3.29	.55	3.02	.63	3.36	
	Harrastus	3 .86	3.36	.62	3.14	.83	1.75	
	Terveys	3 .70	3.33	.38	3.17	.49	0.26	
	Käytös	3 .79	3.42	.53	3.35	.59	0.61	
Vahvuudet	Vanhemmat	3 .80	2.72	.30	2.69	.48	0.05	
	Oppimistaidot	3 .74	4.17	.59	4.02	.82	1.06	
	Itsesäätöisyys	4 .64	4.33	.60	4.03	.74	3.68	*
	Luovuus	2 .70	4.06	1.01	4.21	.87	0.57	
	Vuorovaikutustaidot	3 .68	4.44	.98	4.32	.90	0.60	
Elämä vl.	Matemaattinen ajattelu	2 .56	4.30	.80	3.85	.73	6.14	**
	Muokkautuva ajattelu	4 .72	4.41	.98	4.35	.95	0.90	
	Alisuoriutuminen	2 .73	4.34	1.33	3.65	1.34	5.00	*
Elämä vl.	Työ/opiskelu - fit	6 .84	3.16	.36	2.92	.51	4.50	*
	Elämään tyytyväisyys	3 .73	3.58	.38	3.39	.67	1.42	
	Yleinen itsearvostus	3 .75	3.23	.42	2.96	.55	4.10	*

Uskomukset (teoriat) itsestä oppijana (Dweck 1999; 2008)

Kolme väittämää älykkyydestä, jotka eivät välttämättä pidä paikkaansa:

- 1) Lahjakkaiksi ja älykkäiksi tunnistetut oppilaat ovat sisäisesti motivoituneita. He janoavat haasteellisia tehtäviä.
- 2) Vanhempien ja kasvattajien kiittely lasten älykkyydestä ja lahjakkuudesta rohkaisee ja lisää lasten motivaatiota.
- 3) Itsevarmuus ja luottamus omaan älykkyyteen johtaa parempiin oppimistuloksiin.

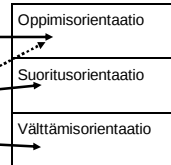
Mind-set of intelligence

a) Älykkyyden on "muotoutuvaa"

- älykkyyttä pystytään parantamaan

b) Älykkyyden on pysyvä kokonaisuus

- älykkyyttä tietty määrä
- jotkut ovat älykkäitä, jotkut eivät

Tavoiteorientaatioiden eroista (miten tunnistan)

Oppimisorientaatio:

- ymmärtäminen
- kompetenssin lisääminen
- haasteellisuus → mahdollisuus testata itseään
- virheet → mahdollisuus oppia

Välttämisorientaatio:

- haasteellisuus → mahdollisuus epäonnistua
- virheet → osoitus oman kykenemättömyydestä
- depressiivisyys, alistuneisuus

Suoritusorientaatio:

- hyvään lopputulokseen pääseminen ilman, että kasvojen menetystä
- pääosa työskentelystä käytetään ajatteluun siitä miten toiset suhtautuvat
- virheiden välttäminen keinolla millä hyvänsä

Esimerkkejä:

- yritetään näyttää "fiksumilta"
- halutaan korostaa hyviä suorituksia
- valitsee yleensä lyhimmän mahdollisen tien
- vertailee arvosanoja (piilottaa oman, jos huonompi)
- valitsee tehtäviä, joissa varmasti onnistuu
- jos epäilee epäonnistuvansa, osoittaa selvästi, ettei yrittänytkaan tosissaan

Miten minäkäsitys sijoittuu oppimistilanteeseen

